ו אם נתערב מין במינו. הטעם כתב ר"ת [תוספות עבודה זרה סז, א ד"ה א"ר; זבחים עט, א ד"ה אמור] וכל הפוסקים העומדים בשיטתו דקיימא לן טעם כעיקר אסור מדאורייתא במין בשאינו מינו, דכיון שנותן האיסור טעם בהיתר [ג] נהפך ההיתר להיות כולו איסור, ואסור כולו מדאורייתא. אבל מין במינו, כיון שאינו נותן בו טעם, בטל מן התורה ברוב, כדכתיב [שמות כג, ב] אחרי רבים להטות, אלא

(ה) ס (ג) לסמוך אגוי [יב] ומשערין הכל בששים:

ב [ד] **(ג) ו** [ח] **אם נתערב מין במינו ונשפך בענין**

(ג) אם נתערב מין במינו. המסקנא בפוסקים דמין שנתערב במינו מן התורה בטל ברוב בעלמא, שנאמר [שמות כג, ב] אחרי רבים להטות, אלא דרבנן אצרכו בה ששים, על כן במקום שיש ספק כגון זה שנשפך, אזלינן לקולא ואמרינן שהיה ששים, אבל במין באינו מינו צריך ששים מן התורה, כיון שמרגישין בהיתר טעם האיסור, על כן במקום ספק אזלינן לחומרא:

שאינו ראוי לאכילה

שבכמיס הצריכוהו ששים, והלכך כיון שנודע שהיה רובו היתר ולא נתפק אלא אם יש שם ששים או לאו הוה ליה ספיקא דרבנן ולקולא, מה שאין כן כשלא נודע שהיה רובו היתר, דהוה ליה ספק דאורייתא ואסור. אבל מין בשאינו מינו, כיון דאסור מן התורה עד ששים כיון שנותן טעם, אפילו נודע שהיה רובו היתר ולא נודע שהיה ששים הוה ליה ספיקא דאורייתא דאסור. [יא] ובהיות כן תמהני על מה שכתב הר"ב ולענין מין במינו אזלינן בתר שמא כו', דדעתו אם הוא שוה בשמא אע"ג דלא שוה בטעמא הוה ליה מין במינו ואסור מדרבנן, ואם אינו שוה בשמא אע"ג דשוה בטעמא הוה ליה מין בשאינו מינו ואסור מן התורה, וכן נראה מדברי מהרש"ל באיסור והיתר שלו [מכונות ועטרת שלמה סימן לט אות ב] ובספרו [יש של שלמה] פרק גיד הנשה [חולין פ"ז] סוף סימן ל"ב, והרי מבואר בכל הפוסקים דלהכי מין בשאינו מינו אסור מן התורה עד ששים כיון דנותן טעם, ולהכי מין במינו דאינו נותן טעם בטל מן התורה ברוב, כדאזלינן בכל דוכתי בתר רובא. [יב] וא"כ נהפוך הוא, דהכל אזלינן בתר טעמא, דאם אינו שוה בטעמא אע"ג דשוה בשמא מכל מקום כיון דנותן טעם בהיתר ונהפך ההיתר להיות כולו איסור, אסור מן התורה עד ששים, והלכך בנשפך אזלינן לחומרא. ואם שוה בטעמא, אע"ג דלא שוה בשמא מכל מקום כיון דלא יהיב טעמא בטיל מן התורה, וכדאזלינן בכל דוכתי בתר רובא, כדכתיב אחרי רבים להטות, והלכך בנשפך אזלינן לקולא. [יג] ואע"ג דקיימא לן כרבא פרק בתרא דעבודה זרה דף ס"ו [ע"א] גבי תמרא חדתא דאזלינן בתר שמא ולא בתר טעמא לענין מין במינו, היינו דוקא לענין יין נסך וטבל שאוסרים במשהו במין במינו, [יד] וכן לענין תרומה וערלה ששיעורן למעלה משיש במינו, והלכך אם הוא שוה בשמא אע"ג דלא שוה בטעמא הוה ליה מין במינו ואסור במשהו או במאה ואחד ומאתים ואחד, ואם אינו שוה בשמא אע"ג דשוה בטעמא אסור בנותן טעם. וכן לרבי יודא דאמר [מנחות כב, ב] בכל האיסורין מין במינו במשהו, והלכך בכהאי גוונא תו ליכא משום טעם כעיקר או אחרי רבים להטות. וכן הוא להדיא בתוספות פרק גיד הנשה [חולין] דף ל"ז ע"א ד"ה אמר רבא כו', ובאשיר"י [פ"ה סימן כט] ורא"ש [סימן שיא] ור"ן [לו, ג סוף ד"ה מוקן] סוף עבודה זרה, וכל הפוסקים, דהך דרבא איירי ביין נסך וטבל ודכותייהו. וא"כ יש לומר דוקא בהנך, אבל לא לדידן בשאר איסורים ולענין נשפך (והגיעו דברי אלה לפני כמה גדולי הדור והסכימו לדברי. גם מ"ו הגאון מוהר"ר יושיע נר"ו אמר שדברים ברורים הם). והכי מוכח נמי בדברי מהרא"י בתרומת הדשן שהבאתי בס"ק ב', דאם לא כן לא הוי צריך לומר דהרשב"א סבר כרש"י, ע"ש ודוק. והכי מוכח נמי להדיא בחידושי הרשב"א [חולין] דף (ק"ט) [קמ ע"א ד"ה אי דנפיל] [יז] ובתורת הבית האריך דף ק"ב ק"ג [בית ד שער א יא, ב; יב, ג], ע"ש. וכן מוכח עוד בכמה הוכחות למעיין ומדקדק בדברי התוספות והרא"ש והרשב"א והר"ן ותשובת רא"ן אשר התוכח עם רבינו אפרים והיא נדפסה בסוף ספר רא"ן, ושאר כל הפוסקים. והכי מוכח נמי בפירוש בדברי הרא"ש פרק גיד הנשה [חולין פ"ז סימן לז] במה שכתב וגם מין במינו כו' אע"ג דלא יהיב טעמא, כי תכמיס גזרו מין במינו אטו מין בשאינו מינו. ומביאו ב"י בסימן ק"ט [עמוד שא ד"ה וכתב עוד]. והכי מוכח נמי בדברי הרא"ש בסוף הלכות חלה [סימן טו], ע"ש. וכן משמע להדיא מדברי הפוסקים שאביא לקמן [סוף הס"ק] גבי יבש שלא במינו דצריך ששים, משום שאם ידאלם יחי נוות והוה ליה איסורא דאורייתא. וי"ל, וזה ברור לדוחתי, ווייז ומי דת"ת ח', ואט"ו דהאור [חיים אלף רמז] ואאר

שלחן ערוך השלם <מהדורת פריעדמאן> עמוד מס 229 יג יו"ד ד (פז - קיא) קארו, יוסף בן אפרים הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה